

El llenguatge

La pseudo-psicologia

28.03.78

Fa uns quants anys hom va eliminar, en la llengua castellana, la p inicial precedint una s o una n en mots d'origen grec, com «pseudónimo», «psicología» o «pneumático», esdevinguts, per tant, «seudónimo», «sicología», «neumático», formes més acordades, cal convenir-hi, a la pronúncia real de la majoria dels castellanoparlants. Sembla que, si més no, de fet, aquesta eliminació ha tingut un caràcter facultatiu, perquè són molts encara els qui en castellà continuen usant les formes a què ens referim i les dels mots de les mateixes famílies amb la p inicial, les quals, a més, apareixen al costat de les altres sense aquesta p o fins i tot exclusivament, en algunes obres de preceptiva recents.

Sigui com vulgui, la supressió d'aquesta p inicial, dictada per la Real Academia, afecta únicament la llengua castellana, i no resulta gens enraonat, per tant, que algú la vulgui fer extensiva als mots corresponents de la nostra llengua. I ho posem en relleu perquè ara darrerament hem tingut ocasió de llegir repetidament textos impresos en la nostra llengua en què apareixen formes com «síquic» i «sicològic», que traeixen una inadmissible supeditació a les decisions d'un altre àmbit lingüístic. Convé recordar, en conseqüència, que la nostra llengua sol mantenir unes formes dels mots més acostades a les dels mots originals, i que no simplifica certs grups de consonants que el castellà tendeix a reduir. Es a dir, que així com conserva la p postsil·làbica de cultismes com escriptor, recepta o repetit que el castellà ha eliminat —«escritor», «receta», «repetit»,—, conserva també la p dels grups consonàntics inicials ps pn i pt de mots d'origen grec com pseudónim, pseudo-derivat, psíquic, psicología, psiquiatre, psicópata, pneumàtic, pneumà, pneumònia, pterodàctil, ptolomeic, etc. En un sol cas, psalm i salm hom admet totes dues formes.

Els altres grups consonàntics inicials d'aquesta mena que trobem en mots catalans, d'origen erudit o estranger, són gn, mn i ts en mots com gneis, gnom, gnòstic, mnemònic, mnemotènic, tsar, tsarina, tsarevitx. Es sabut que el mot tsar manllevat al rus, prové, en realitat del llatí, del nom propi Cèsar, adaptat per diverses llengües, com en el cas de l'alemany kaiser per a designar el sobirà o emperador.

Albert Jané